

КНИГА ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ

ЗВИТЯЖЦІ

Київська область

9 том

Місто Переяслав-Хмельницький

Переяслав-Хмельницький район

Місто Ржищів

Ставищенський район

Київ
Видавництво ЛІРА-К
2017

ББК 63.3(2)722.78
К53

**ГОЛОВНА
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
«КНИГА ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ»**

КОНАШЕВИЧ В. Д.
(в. о. голови)
КОРОЛЬ В. Ю.
(заступник голови)
ЛИСЕНКО О. Є.
(заступник голови)
ВИШНЕВСЬКИЙ Р. Г.
(відповідальний секретар)
ЗЯБЛЮК М. П.
КЛІЧАК В. Й.
КОВБА І. В.
ПИРИГ Р. Я.
ПРОКОПЕНКО В. П.
РЕЄНТ О. П.

**КИЇВСЬКА ОБЛАСНА
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
«КНИГА ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ»**

ТОМАШОВ М. С.
(заступник голови)
МІЩЕНКО О. Г.
(відповідальний секретар)
ВАТРИЧ Ю. О.
ГУЛЕНКО О. М.
КАМЕНЄВА С. А.
КОВАЛЬ І. І.
ОСПІПЕНКО В. І.
ТОМНЮК В. І.
ЯКУНІНА П. Л.

**КИЇВСЬКЕ ОБЛАСНЕ
ВІДДІЛЕННЯ ПОШУКОВО-
ВИДАВНИЧОГО АГЕНТСТВА
«КНИГА ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ»**

МІЩЕНКО О. Г. — керівник
СВИСТУНОВА Т. В. —
завідуюча науковою редакцією
СВИСТУНОВА Г. І. —
старший науковий редактор
МИРОНЧУК О. А. —
старший науковий редактор
МІЩЕНКО М. А. —
науковий редактор
КРАСНОЖОН К. М. —
молодший науковий редактор

© Управління культури,
національностей та релігій
Київської обласної державної
адміністрації, 2017
© Видавництво Ліра-К, 2017

ISBN 978-617-7320-81-3????

**ВІД ОБЛАСНОЇ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ
«КНИГА ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ»
І ОБЛАСНОГО ВІДДІЛЕННЯ
ПОШУКОВО-ВИДАВНИЧОГО АГЕНТСТВА
«КНИГА ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ»**

Біля 25 років в Україні проводиться широкомасштабна видавничо-пошукова робота з увічнення пам'яті ветеранів Другої світової війни, жертв фашистської окупації в роки війни, всіх борців за свободу і незалежність нашої держави. Започаткована постановою Ради Міністрів України у 1989 році ця робота постійно продовжується на основі відповідних постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України, Указів Президента України.

У Київській області протягом 1994—2005 рр. згідно із рішеннями облвиконкому, розпорядженнями голови облдержадміністрації було випущено одинадцять томів обласної Книги Пам'яті і обласної Книги Скорботи, у яких у перших восьми томах згадано майже 168 тис. учасників бойових дій, що загинули на фронтах Другої світової війни, та у наступних трьох томах — понад 25 тис. мирних жителів, закатованих під час фашистської окупації.

Крім того згідно із розпорядженнями Уряду та відповідними розпорядженнями голови облдержадміністрації, починаючи із 2005 р. в області було випущено ще вісім томів нового серіалу обласної Книги Пам'яті — «Звитязці», в яких увічнена пам'ять 64,3 тис. ветеранів війни із 16 районів і 8 міст обласного значення, які живими повернулися із фронтів, живі по даний час або померли після війни.

В даному дев'ятому томі опубліковані короткі біографічні дані учасників бойових дій на фронтах Другої світової війни — уродженців м. Переяслав-Хмельницький, Переяслав-Хмельницького району, міста Ржищів, Ставищенського району.

Ветерани — учасники бойових дій із решти районів і міст обласного значення будуть увічнінені у наступних випусках серіалу «Звитяжці».

Таким чином буде завершено меморіальний цикл зі збереження світлої і вдячної пам'яті нащадків про всіх ветеранів Другої світової війни, а також жертв фашистської окупації.

Підготовку матеріалів до видання серіалу «Звитяжці» проводить обласна редколегія «Книга Пам'яті України» і обласне відділення Пошуково-видавничого агентства «Книга Пам'яті України». За основу служать первинні документальні дані із райдержадміністрацій, районних, міських, селищних та сільських рад. Використовується також офіційна інформація райміськвійськкоматів, ветеранських районних і міських рад, міських, районних архівів, бібліотек, музеїв, матеріали пенсійних установ, соціальних служб, газет, мемуарних видань тощо. До пошукової роботи на громадських засадах залучаються культосвітні та навчальні заклади, зокрема школи, краєзнавці, пошуковці, студентська молодь. Застосовувались також поквартирні, подвірні обходи, особливе значення мають спогади ветеранів війни, розповіді їх родичів та близьких.

Практичну роботу по упорядкуванню і обробку первинних матеріалів, що надійшли із міст та районів, їх систематизацію та редагування, підготовку до видавничого друку виконують працівники обласного відділення Пошуково-видавничого агентства «Книга Пам'яті України» Міщенко О. Г., Свистунова Т. В., Мирончук О. А., Свистунова Г. І., Міщенко М. А., Красножон К. М.

Із різних причин ще немає можливості встановити імена всіх без винятку учасників бойових дій на фронтах, а також зібрати вичерпні біографічні дані про кожного з них, зокрема про бойовий та трудовий шлях після війни, нагороди, тощо. Скупі факти про багатьох ветеранів пояснюються і великим строком давності подій війни, і частковою втратою архівних документальних даних, зміною місця проживання ветеранів і їх родичів, і недоліками в організації пошукової роботи, і багатьма іншими причинами. Цими ж причинами пояснюються і можливі неточності в списках і біографіях ветеранів, за що упорядники серіалу заздалегідь просять вибачення у ветеранів і у їх рідних та близьких. Слід відмітити, що копітка пошукова робота продовжується і буде тривати, доки ім'я кожного учасника бойових дій буде увічнінене, біографічні дані при необхідності уточнені. Доповнення і зміни будуть заноситися в інші випуски серіалу «Звитяжці» та видання.

У даному томі опубліковані імена і короткі біографічні дані 7770 осіб, зокрема по м. Переяслав-Хмельницький — 1546, Переяслав-Хмельницькому р-ну — 3061, м. Ржищів — 41, Ставищенському району — 3122 особи.

Дані розміщені окремо по районах, містах, селищах міського типу, селах, за алфавітом, вказані прізвища, ім'я та по батькові ветеранів також за алфавітом, наведені рік і місце їх народження, військове звання, бойові нагороди, трудовий шлях після війни, трудові нагороди і відзнаки. Для тих, хто живий по даний час — вказується місце проживання, для тих, хто помер після війни — дата смерті і місце поховання. При цьому для населених пунктів Київщини не зазначається назва області, для населених пунктів відповідного району не зазначається назва цього району. Назви населених пунктів подаються за чинним територіальним поділом.

У наступних томах будуть опубліковані дані про ветеранів інших міст, районів області також відповідно до алфавіту.

Всю свою роботу над виданням обласна редколегія і обласне відділення агентства здійснюють під консультативно-методичним керівництвом Головної редакційної колегії «Книга Пам'яті України» і Пошуково-видавничого агентства «Книга Пам'яті України» при Кабінеті Міністрів України (керівник Вишневський Р. Г.).

Всебічну допомогу і підтримку надає обласна державна адміністрація, зокрема, управління культури, національностей та релігій,

Департамент фінансів, інші структурні підрозділи адміністрації, а також обласна рада.

Фінансування видання книги здійснюється за рахунок коштів, виділених із обласного бюджету через управління культури, національностей та релігій КОДА.

Організаційну роботу по підготовці первинних матеріалів для випуску серіалу проводять в основному райдержадміністрації, районні, міські, селищні, сільські ради, а також районні та міські організації ветеранів і організації інвалідів війни та збройних сил України, за що їм належить щира вдячність.

Окремо упорядники даного тому висловлюють подяку голові Переяслав-Хмельницької міської ради ветеранів Міздренко Є. П., колишньому голові Переяслав-Хмельницької районної ради ветеранів Набойченку Є. А., діловоду відділу культури Переяслав-Хмельницької райдержадміністрації Пустовіту О. О., начальнику відділу управління персоналу та організаційної роботи Ставищенської райдержадміністрації

Яценку В. П. та іншим особам за проведену копітку пошукову роботу, направлену на збір даних про учасників війни, встановлення їх бойових і трудових біографій.

Висловлюємо також вдячність іншим органам і громадським організаціям, всім небайдужим громадянам, що взяли посильну участь у колективному створенні даного тому серіалу «Звитяжці».

Та найбільша наша людська, громадянська вдячність безумовно воїнам-ветеранам Другої світової війни за їх героїзм і мужність, проявлені на фронтах, за їх трудовий подвиг у відбудові нашої країни.

Вічна слава борцям за честь і свободу нашої Батьківщини!

*Обласна редакційна колегія
«Книга Пам'яті України»
Обласне відділення
Пошуково-видавничого агентства
«Книга Пам'яті України»*

ІСТОРИКО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ КОМЕНТАР

Багатостраждальний народ України поніс у Другій світовій війні величезні людські і матеріальні втрати. Понад 6 млн громадян загинули, ще мільйони отримали поранення, каліцтва, душевні травми.

Київщина не залишилася осторонь всенародної трагедії.

Згідно матеріалів військових комісаріатів у 1941—1945 рр. із Київської області на фронті було мобілізовано і направлено 267,8 тис. чол., із них в армію — 256,1 тис., в народне ополчення і винищувальні загони — 4,2 тис., брали участь в партизансько-підпільному русі та в інших акціях антифашистського народного супротиву — 7,5 тис. чол. Із них в боях за свою Батьківщину смертю хоробрих полягли біля 168 тис. воїнів, що складає біля 64 відсотків тих, хто брав участь у бойових діях проти німецько-фашистських загарбників. Відповідно до офіційних статистичних даних в рідні домівки із фронтів повернулись біля 100 тис. ветеранів, або 36 відсотків. Нажаль, значна частина їх вже відійшла в вічність.

Велика кількість мирних громадян була закатована під час окупації. Тисячі молодих людей насильно вивезені на каторжні роботи до Німеччини.

Було зруйновано і спалено 9 великих міст та 388 сіл і селищ, знищено біля 75 тисяч селянських дворів, без житла залишилось майже мільйон міських та сільських жителів. Зруйновано тисячі лікарень, шкіл, дитсадків, бібліотек, будинків культури. Збитки склали понад 600 млн крб. в колишніх цінах.

У перші повоєнні роки в братських та індивідуальних могилах було перезахоронено біля 30 тис. загиблих на території області військовослужбовців та мирних жителів. Ця свята і почесна справа продовжується і по нинішні дні.

З перших мирних днів в Україні, у т. ч. на Київщині почалася активна відбудовча робота. Ставали в стрій фабрики,

заводи, медичні, торгівельні заклади, школи, дитячі садки, будувалось житло для людей. Міцніла тісна взаємодопомога між містами і селами країни, районами і областями.

Переважає більшість ветеранів війни з перших днів повернення із фронтів по мірі своїх можливостей, а багато хто, незважаючи на рани і каліцтва, активно включилися у відбудову народного господарства країни. А відбудувувати довелося багато чого.

Німецько-фашистські загарбники окупували Переяславщину в середині вересня 1941 року. Вони запровадили жорстокий режим пограбувань і насильства. Окупанти зігнали на монастирський двір міста Переяслав понад 300 жителів міста і навколишніх сіл, всіх розстріляли. Потім на міському кладовищі вбили ще понад 700 чоловік. А всього в районі жертвами окупантів стало понад 3800 мирних жителів.

На фронтах загинуло ще 7,7 тис. із призваних в армію 18 тис. жителів Переяславщини.

В місті і селах району були зруйновані заводи і фабрики, школи і дитсадки, клуби і бібліотеки, розграбовані колгоспи і радгоспи. Тисячі міщан і селян були позбавлені житла. У людей забирали живність і продукти харчування, за спротив розстрілювали. У створених в селах «громгоспах» селяни працювали як кріпаки. Сотні юнаків і дівчат були вивезені на каторжні роботи до Німеччини, багато з них там і загинули.

Разом з тим вже з перших днів війни в місті і селах району розпочалася активна підпільна і партизанська боротьба із окупантами, німецькій армії завдавалися чутливі удари.

Через два роки, у вересні 1943 року район і місто були визволені від німецько-фашистських окупантів. Насамперед відбулося перепоховання загиблих мешканців в братські могили, встановлені пам'ятники і обеліски, сім'ям загиблих надавалась допомога.

Одночасно розпочалися відбудовчі роботи. Так, уже у жовтні 1943 р. відновили роботу цегельний і шкіряний заводи, маслозавод, дві хлібопекарні, лісопильня, в січні 1944 р. — артіль «Об'єднана праця», у квітні 1944 р. — артіль «Інвалід-робітник». Через деякий час розпочали активну діяльність райпромкомбінат, райхарчокомбінат, сім артілей промислової кооперації, стали до ладу хлібозавод, сирзавод. Згодом запрацювало найпотужніше підприємство міста — швейна фабрика, були засновані фабрика художніх виробів, ефіроолійний та асфальтовий заводи.

Уже в 1944 р. запрацювали районна лікарня, дитбудинки і дитсадки, всі школи, педучилище, Будинок культури, сільські клуби, бібліотеки.

12 жовтня 1943 р. м. Переяслав було перейменовано на м. Переяслав-Хмельницький.

За хоробрість і відвагу п'ять уродженців Переяславщини стали Героями Радянського Союзу — І. Ф. Сонько, О. Г. Губар, М. М. Миколаєнко, І. Я. Кравченко, О. П. Роман. За героїзм і мужність при визволенні міста і району від окупантів 14 воїнам Червоної Армії було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Місто Ржищів фашисти захопили 21 серпня 1941 року. Майже всі житлові будинки були розграбовані, частина спалені, виведені зі строю нафтобаза, електростанція, лісопильний завод, річкова пристань. В приміщенні церкви було закатовано біля 1500 чоловік. Припинили роботу школи, лікарня, всі вогнища культури.

7 січня 1944 року під час штурму Букринського плацдарму на правому березі Дніпра було визволене також місто (на той час селище) Ржищів. П'ятеро бійців Червоної Армії за форсування річки в районі Ржищева були удостоєні звання Героя Радянського Союзу.

З перших днів визволення міста від окупації почались відбудовчі роботи. В короткий строк відновив роботу завод «Радіатор», машинно-тракторна станція, промислові артілі. Одним із перших об'єктів, що ввійшли в стрій, була Ржищівська річкова пристань, а також промхарчокомбінат, хлібозавод, маслозавод. У 1944 році розпочалися навчання в школах, педучилищі, зоотехнікумі, який у 1945 р. був реорганізований в будівельний технікум.

Німецько-фашистські війська окупували Ставищенський район всередині липня 1941 р. З перших днів почалося грабування населення, розстріли людей, руйнування будівель. В смт Ставище в урочищі «Ревуха» було вбито понад 100 чол., в основному євреїв, в с. Полковниче — 76, в с. Любча — 23, біда не обминула і інші села району. Із с. Гейсиха 240 юнаків і дівчат погнали на німецьку каторгу, із смт Ставище — 345. Всього в районі було розстріляно 224 людини, 2450 вивезено в Німеччину. Із району також було вивезено 100 тракторів, 90 автомобілів, 72 комбайни.

У створених в селах «громгоспах» було запроваджено каторжні умови праці. Сотні людей позбавлялися житла. Незважаючи на це, в районі був організований активний спротив

насиллю, діяли партизанські загони і підпільні осередки, з якими жорстоко розправлялися фашисти.

Визволення району розпочалося 1 січня 1944 року. В боях за визволення віддали своє життя 430 воїнів Червоної Армії, у т. ч. 168 росіян, 125 українців, 36 білорусів, а також особи інших національностей країни. З перших днів після визволення жителі району з великим ентузіазмом взялися за відбудову народного господарства і надання допомоги Червоній Армії, якій за рік було перераховано понад 5 млн крб., був побудований зокрема літак — «Допризовник-Ставищенець» на кошти громадян.

В першу чергу були перепоховані загиблі під час війни воїни-визволителі і мирні громадяни, встановлені пам'ятники та обеліски.

Відбудовувалась економіка і культура району, першими запрацювали хлібозавод, маслозавод, харчокомбінат, промартіль «Нове життя», почали діяти 54 колгоспи. Запрацювала освітня система, медицина району, галузі культури, у т. ч. відкрились бібліотеки, клуби.

Подібна відбудовча робота йшла у всіх містах і селах області. Ще до Дня Перемоги 1945 року запрацювало близько 800 різних підприємств промисловості області, відновили свою діяльність 2,3 тис. колгоспів і радгоспів. У 1944 р. Київщині двічі вручали Перехідний прапор Державного Комітету Оборони країни за різнобічну допомогу фронту.

У кожному районі, місті, селищі, селі більшість колишніх воїнів-фронтовиків гідно трудилися, незважаючи на моральні і фізичні травми. Ось лише окремі приклади із багатьох.

Уродженець м. Переяслав-Хмельницький старший лейтенант Новгородовський В. Г. фронтовими шляхами пройшов всю війну. За військову доблесть нагороджений орденами Вітчизняної війни 1-го і 2-го ст., Слави 2-го і 3-го ст., медалями «За відвагу», «За взяття Кенігсберга». Він учасник

боїв за Берлін, за що отримав медаль «За взяття Берліна». Після війни ударно трудився на місцевому маслозаводі. Ветеран праці.

Широко відомий у місті і районі лікар-хірург центральної Переяслав-Хмельницької райлікарні Костюк П. Ф. на війні служив лейтенантом медслужби. За мужність і допомогу пораненим воїнам нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ст., багатьма медалями. За визначні трудові успіхи представлений до ряду високих урядових нагород.

Уродженця міста Переяслав-Хмельницький рядова Левченко Є. М. за бойові заслуги на фронті нагороджена орденом

Вітчизняної війни 2-го ст., численними медалями. У мирний час була кращим викладачем місцевого педучилища, за трудові успіхи отримала медаль «За трудову відзнаку», почесний знак «Відміннику народної освіти України».

Уродженець міста старший лейтенант Бутко Г. О. має високі військові нагороди — ордени Вітчизняної війни 1-го і 2-го ст., медаль «За бойові заслуги». Після війни тривалий час зразково трудився на відповідальній посаді начальника міського ЖЕКу.

Відмінник народної освіти України, вчителька Переяслав-Хмельницької школи старший сержант Саріна О. І. за бойові заслуги під час війни була удостоєна ордена Вітчизняної війни 1-го ст., медалей «За відвагу», «За визволення Варшави», «За взяття Берліна», багатьох ювілейних нагород. Старший сержант Носаченко В. Є., уродженець міста, кавалер ордена Червоної Зірки, медалей «За відвагу», «За визволення Варшави», Жукова після війни тривалий час трудився шофером на Переяслав-Хмельницькому автопідприємстві 09044, мав численні заохочення за доблесну працю.

Жителі Переяслав-Хмельницького району, особливо ветерани війни добре знають колишнього беззмінного голову районної ради ветеранів полковника Набойченка Є. А. За бойові заслуги він нагороджений трьома орденами Червоної Зірки, орденом Вітчизняної війни 1-го ст., Богдана Хмельницького 3-го ст., багатьма медалями. Капітан Швидкий Д. Т., уродженець села Ковалин цього району, за проявлені мужність і героїзм на фронті удостоєний орденів Вітчизняної війни 1-го і 2-го ст., Червоної Зірки, Олександра Невського, багатьох медалей. Після війни тривалий час працював на виробництві, згодом очолив райвиконком, за трудову звитягу нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.

Уродженець с. Соснова цього району рядовий Малишко Г. Д. — кавалер орденів Вітчизняної війни 1-го ст., «За мужність» 3-го ст., медалей «За відвагу», «За бойові заслуги». В мирні повоєнні роки, як передовик виробництва — комбайнер колгоспу був нагороджений медаллю «За трудову доблесть». Колишній житель с. Помоклі Переяслав-Хмельницького р-ну Яковець Д. М. з перших днів війни був у партизанах, згодом воював рядовим у діючій армії, за проявленій героїзм нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ст., медалями «Партизанові Вітчизняної війни» II-го ст., «За бойові заслуги», «За взяття Берліна». Після війни зразково проявив себе на освітянській ниві, тривалий час був зав.

райвідділом народної освіти, удостоєний відзнаки «Відмінник народної освіти України». Уродженець с. Гребля цього району майор Кравченко М. М. за бойову звитягу став кавалером двох орденів Червоної Зірки, орденів Вітчизняної війни 1-го і 2-го ст., медалей «За відвагу», «За бойові заслуги». Після війни працював шофером, потім зайняв відповідальну посаду завідуючого гаражем, де зразково трудився багато років.

Уродженець села Виповзки Переяслав-Хмельницького р-ну, інвалід ВВВ II гр. Браїло Г. Г. героїчно воював, має ряд бойових нагород. Після війни очолив свиноферму колгоспу, яка стала зразковою в районі, за що був нагороджений орденами Жовтневої революції, «Знак Пошани», медалями «За трудову доблесть», «Ветеран праці». Житель с. Студеники (колишнє с. Жовтневе) цього району молодший сержант Лой М. С. після розгрому фашистської Німеччини воював з японськими мілітаристами, удостоєний орденів Червоної Зірки, Слави 3-го ст., медалі «За оборону Ленінграда». Після війни самовіддано трудився на різних роботах у колгоспі, за що його нагородили орденом Леніна, медаллю «За трудову доблесть».

Колишній житель с. Горбані Переяслав-Хмельницького р-ну Дерев'янка О. С. воював на багатьох фронтах — від Берліна до Далекого Сходу. За проявлену мужність в боях нагороджений орденами Вітчизняної війни 1-го ст., Червоної Зірки, Богдана Хмельницького 3-го ст., медалями «За відвагу», «За взяття Берліна». У повоєнні роки тривалий час вчителював у рідному селі, був директором школи, відмінник народної освіти України, ветеран праці. Сержант Кочубей В. Г. з боями пройшов всю війну, нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ст., медаллю «За бойові заслуги». Після війни за доблесну працю на посаді головного агронома колгоспу нагороджений медалями «За трудову доблесть», «За трудову відзнаку», «Ветеран праці».

Більшість фронтовиків, які повернулися із війни у м. Ржищів, також активно включилися у відбудовчу роботу.

За проявлений героїзм на війні уродженця міста Дудці М. М. було присвоєне високе звання Героя Радянського Союзу, він також нагороджений орденом Вітчизняної війни 1-го ст., багатьма медалями. Після війни Дудка М. М. повернувся до своєї довоєнної роботи, був помічником капітана, потім довгий час капітаном пожежного судна на Дніпрі, мав численні трудові нагороди і відзнаки.

Брати — ржищівчани генерал-майор Петренко В. М. і контр-адмірал Петренко П. М. за військову мужність і відвагу були нагороджені багатьма бойовими орденами і медалями. Після війни зразково трудилися на різних ділянках народного господарства.

Активно включилися у відбудовчу роботу воїни-визволителі Ставищенського р-ну.

Житель смт Ставище Волошин В. П. був призваний в ряди Червоної Армії у 1939 р., а в 1940 за відвагу під час радянсько-фінляндської війни отримав першу бойову нагороду — медаль «За бойові заслуги». Із початком Другої світової війни став командиром гармати, згодом командиром батареї протитанкових гармат, був тяжко поранений. Після тривалого лікування був демобілізований у 1944 р. За бойову звитягу нагороджений також орденами Червоної Зірки, Вітчизняної війни 1-го і 2-го ст., «За мужність» 3-го ст., медаллю «За оборону Москви». Після закінчення університету тривалий час працював завідуючим Ставищенським районним відділом освіти та директором школи. З його ініціативи у селищі був створений районний краєзнавчий музей, який він очолив. Ветеран праці. Підполковник у відставці. Активний учасник клубу «Фронтові друзі».

Уродженець с. Журавлиха Ставищенського р-ну Неценко С. М. пішов на фронт на другий день війни будучи студентом сільгосптехнікуму. З боями пройшов всю війну, за бойову звитягу нагороджений бойовими орденами і медалями, у т. ч. медалями «За оборону Сталінграда», «За відвагу», «За хиснику Вітчизни». Після війни деякий час працював агрономом колгоспу, згодом довгі роки був беззмінним головою колгоспу в рідному селі. За значні успіхи на цій посаді був нагороджений двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденами Леніна, «Знак Пошани», Дружби народів, медалями. Заслужений працівник сільського господарства України. Виховав трьох дітей.

Колишній житель с. Розкішна цього району Легеза Л. М. після закінчення військового училища будучи командиром роти брав участь у радянсько-фінляндській війні, був поранений, за особисту хоробрість нагороджений бойовим орденом Червоної Зірки. Після початку Великої Вітчизняної війни на посаді начальника штабу полку організував транспортні роботи у блокадному Ленінграді, за що був нагороджений другим бойовим орденом Червоної Зірки. За участь в прориві блокади на посаді командира бронебатальйону був на-

городжений третім бойовим орденом Червоної Зірки. За тяжкі бої на території Німеччини отримав четвертий орден Червоної Зірки, згодом орден Вітчизняної війни 1-го ст. Після війни трудився на різних ділянках роботи у рідному селі, проводив значну військово-патріотичну роботу із молоддю. Ветеран праці. Його бойовому і трудовому шляху присвячені матеріали районного краєзнавчого музею.

Перелік славних імен — ветеранів війни, вказаних у даному томі, можна ще продовжувати. Багатьох учасників бойових дій на фронтах виснажливої, але переможної війни знають і поважають у кожному селі, селищі, місті, районі. Кожен з них, хто ще залишився живим після війни, ніколи не забуде її полум'я, завжди буде пам'ятати своїх бойових побратимів. І, насамперед, ніколи не забудеться та найбільш радісна і очікувана мить — День Перемоги.

Даний дев'ятий том серіалу «Звитяжці» присвячений уродженцям м. Переяслав-Хмельницький, Переяслав-Хмельницького та Ставищенського районів, міста Ржищів — фронтовикам Другої світової війни, яким пощастило повернутися живими в рідні домівки — всім, і живим, і вже померлим.

Вічна вам слава і подяка, дорогі воїни, за вашу ратну справу, за вашу доблесть і хоробрість, за все те добре і вічне, що ви зробили для наступних поколінь, для нашої Вітчизни, для всього українського народу!

ЗМІСТ

Від обласної редакційної колегії «Книга Пам'яті України» і обласного відділення Пошуково-видавничого агентства «Книга Пам'яті України»	3
Історико-публіцистичний коментар	7
Місто Переяслав-Хмельницький	15
Переяслав-Хмельницький район	166
Місто Ржищів	478
Ставищенський район	483
Післямова	774

Історико-меморіальне видання

КНИГА ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ

ЗВИТЯЖЦІ

Київська область

9 том

Місто Переяслав-Хмельницький

Переяслав-Хмельницький район

Місто Ржищів

Ставищенський район

Київ, «Видавництво Ліра-К»

Упорядники:

Місто Переяслав-Хмельницький
Мирончук Олександра Андріївна
Міщенко Олександр Григорович

Переяслав-Хмельницький район
Свистунова Галина Іванівна

Місто Ржищів
Мирончук Олександра Андріївна
Міщенко Олександр Григорович

Ставищенський район
Мирончук Олександра Андріївна

Відповідальні за випуск
Міщенко Олександр Григорович
Свистунова Тамара Володимирівна

Науковий редактор *В. І. Томнюк*

Редактор _____

Художній редактор _____

Коректор _____

Підписано до друку 19.10.2017. Формат 84x108¹/32.

Друк офс. Папір офс. Гарнітура Journal.

Умовн. друк. арк. 39,48. Обл.-вид. арк. 43,42. Тираж 200 прим.

«Видавництво Ліра-К»

Свідоцтво № 3981, серія ДК.

03115, м. Київ, вул. Ф. Пушиної, 27, оф. 20-22

тел./факс (044) 247-93-37; 228-81-12

Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net